

Anti-pestprotocol

Scholenccluster Maria/ Maria ter Heide

Maria
BASISSCHOOL

Maria ter Heide
BASISSCHOOL

Protocol omgaan met pestgedrag

Inleiding

Wij kiezen voor een anti-pestprotocol omdat het onze verantwoordelijkheid is om de school een veilige leer-en leefomgeving voor onze leerlingen te maken en te houden. Pesten past niet binnen een veilige omgeving en we willen dus voorkomen dat er gepest wordt. Voor kinderen die zich gepest voelen zijn we er en zullen we alles doen wat in ons vermogen ligt om de situatie op te lossen.

Wie zijn wij?

Basisschool Maria:

Basisschool Maria is een van de twee basisscholen in de dorpskern van Erp, gemeente Meierijstad. Op basisschool Maria zitten ongeveer 250 leerlingen verdeeld over 10 groepen.

De school is sinds 2010 onderdeel van multifunctioneel gebouw "de Trommel". Hierin hebben naast de school ook peuterspeelzaal 'Maria Start', kinderopvang 'Bambino' en het consultatiebureau een plek gekregen.

Wijk 'de Bolst', waarin de school ligt, is op dit moment nog in aanbouw. Hierdoor is de veiligheid rondom de school een actueel punt, waar de school actief mee bezig is vanuit het Brabants Verkeersveiligheid Label.

De school heeft een grote, afgesloten speelplaats waar alle groepen op verschillende tijden gebruik van maken.

Basisschool Maria Ter Heide:

Basisschool Maria ter Heide is een gemoedelijke, kleine dorpschool met zo'n 125 leerlingen. De leerlingen zijn verdeeld over 5 combinatiegroepen. In ons schoolgebouw is ook peuterspeelzaal 'Maria ter Heide Start' gevestigd. Er is een intensieve samenwerking om een doorgaande ontwikkeling te realiseren voor onze kinderen.

Tegenover de school ligt dorpshuis en gymzaal 'D'n Brak', waar onze kinderen en BSO 'De Boks' mede gebruik van maken.

De school beschikt over gescheiden speelplaatsen voor de peuters en groep 1/2 en de kinderen van groep 3 tot en met 8.

Onze missie is:

Scholencluster Maria/Maria ter heide spant zich in om het totale leren van kinderen te bevorderen. Dat was en is de kern van goed onderwijs. Onderwijs bieden dat zichtbaar bijdraagt aan dit totaal leren vormt de rode draad in alles wat we doen.

Een school moet kinderen een stevige basis bieden op het gebied van lezen, taal en rekenen. Minstens even belangrijk is het om in te zetten op de 'brede competentieontwikkeling'. Concreet betekent dit dat wij op de school inzetten op leerlingen die:

- nieuwsgierig, vragend in het leven staan;
- zich bewust zijn van hun talenten en passie;
- weten hoe ze deze in kunnen zetten en ontwikkelen;
- zich gemotiveerd voelen om dat ook te doen;
- samen met vertrouwen complexe problemen de baas kunnen;
- onderzoeksvaardigheden hebben ontwikkeld om zowel samen als zelfstandig informatie te verwerven, te verwerken en te presenteren;
- overtuigde keuzes maken en deze keuzes kunnen onderbouwen;
- kritisch reflecteren op het eigen gedrag;
- leiding kunnen geven aan zichzelf.

Wij willen dat ons onderwijs hierop is gericht en daarmee een krachtig effect heeft op het leren van kinderen, ouders en team. *Leren* in de breedste zin van het woord.

De pedagogische functie

De opvoeding van kinderen is in eerste instantie de taak van ouders/verzorgers. Zij verzorgen hun kind, bieden geborgenheid en stimuleren hen in de groei naar volwassenheid.

Eigen ervaringen spelen daarin een grote rol.

Een gedeelte van de opvoeding wordt mede vorm gegeven door het onderwijs. Ieder kind is hierbij uniek en ieder kind is een sociaal wezen. Wij hechten er belang aan dat kinderen zich ontwikkelen tot vrije en verantwoordelijke mensen.

Wij vinden het daarom belangrijk dat zelfstandigheid bevordert wordt, dat kinderen leren samenwerken en verantwoordelijkheid leren dragen. Hierbij gebruiken we de 7 gewoonten van 'Leader In Me'. Voorwaarde hierbij is dat kinderen zich veilig en geborgen voelen op school.

De leerkracht is naast begeleider van het leerproces ook opvoeder.

We streven vanuit de visie van 'Leader In Me' naar een goede, wederzijdse relatie tussen kind, ouders en leerkracht. Wij hebben oog voor de beleving en onderwijsbehoeften van het kind.

We werken aan een schoolomgeving met de volgende kenmerken:

- veiligheid en geborgenheid als basis
- aandacht voor ieder kind
- samenwerking
- zelfstandigheid
- duidelijke gedragsafspraken voor de omgang van kinderen en volwassenen
- verantwoordelijkheid nemen en dragen voor het eigen handelen en oplossingsgericht handelen aan de hand van de 7 gewoonten van 'Leader In Me'.

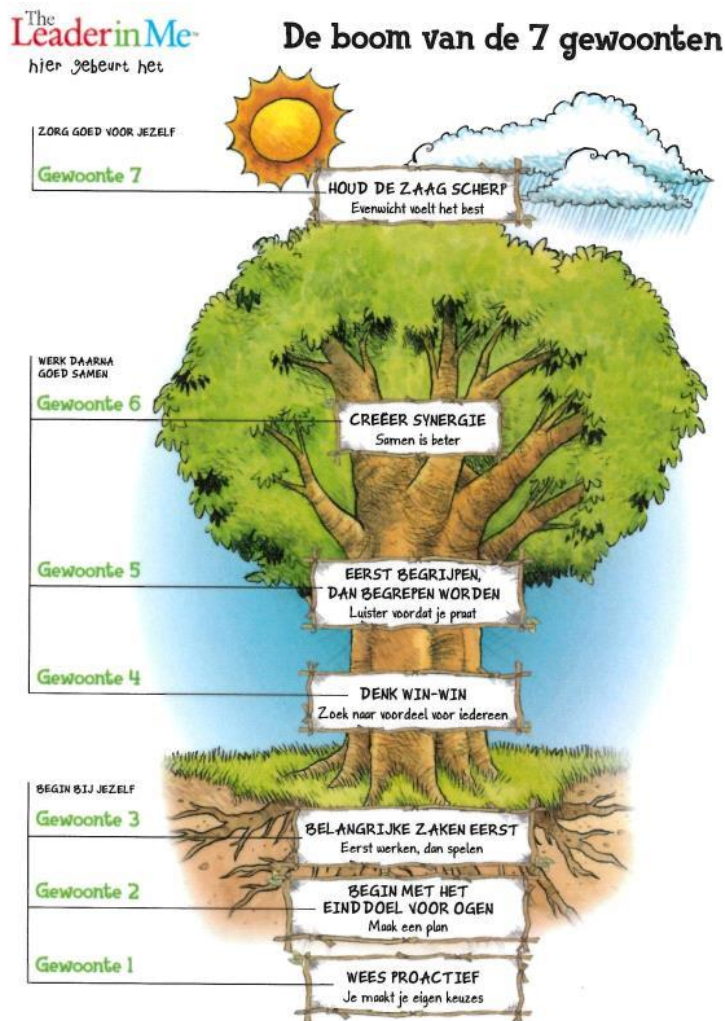
Pestgedrag is een niet te ontkennen fenomeen, dat zich voordoet zowel bij kinderen als bij volwassenen. Pestgedrag in en rond school belemmert niet alleen de voortgang van het onderwijsleerproces maar doet ook inbreuk op onze visie.

Met behulp van dit anti-pestprotocol willen wij op scholencluster Maria/ Maria ter Heide het pestgedrag voorkomen en aanpakken als het alsnog ontstaat.

In de groepen is groepsvorming gedurende het hele jaar een speerpunt. Het door het team ontwikkelde project 'Van Harte Samen' is de rode draad die hiervoor gevolgd wordt. Samen, dat zijn kinderen, ouders en team, werken we aan een positief leer-en leefklimaat, door het maken van afspraken, het werken aan sociale vaardigheden en het ondernemen van groepsvormende activiteiten. Ook werken we met de 'Wonderwoorden'. M.b.v. deze methodiek leren wij kinderen hoe zij voor zichzelf kunnen opkomen, kunnen aangeven wat ze nodig hebben en conflicten kunnen oplossen. Door het gebruiken van de juiste taal leren kinderen elkaar begrijpen en goed met elkaar om te gaan. In alle groepen worden lessen gegeven uit de methodes 'Kinderen en hun Sociale Talenten' en 'Kleur op School'. Bij digitaal pesten kunnen we de volgende items inzetten:

- Whatshappy
Praat met de klas over wat wel en niet zou moeten mogen op Whatsapp.
- Instagrap
Hoe houd je de sfeer gezellig op Instagram?
- Omgaan met cyberpesten
Schooltv.
- Klokhuisaflevering over cyberpesten
Aflevering uit de Klokhuisweek tegen het pesten
- Mediawijsheid

We leren kinderen persoonlijk leiderschap te ontwikkelen op basis van het concept 'Leader In Me' (7 eigenschappen van effectief leiderschap, Steven R. Covey).

De eerste drie gewoonten gaan over jezelf: wees proactief, begin met het einddoel voor ogen en belangrijke zaken eerst.

De volgende drie gewoonten gaan over "samen met anderen": denk win-win, eerst begrijpen dan begrepen worden en creëer synergie. De laatste gewoonte is 'houd de zaag scherp, zorg goed voor jezelf'

Met 'het einddoel voor ogen' (gewoonte 2) willen we bereiken dat er in een groep een positief klimaat ontstaat, waarin er goed geleerd-gespeeld en gewerkt kan worden. Een sfeer waarin kinderen niet alleen hun eigen talenten ontdekken, maar ook oog krijgen voor die van anderen (gewoonte 4 'denk win-win') en daar dan gezamenlijk gebruik van maken (gewoonte 6 'creëer synergie'). Binnen deze activiteiten werken we ook actief samen aan het opstellen van groepsafspraken. We gebruiken de vraag: Wat voor klas willen we zijn? (gewoonte 1 'wees proactief')

Deze afspraken vatten we samen in een klassenmissie die het antwoord is op de vraag "wat voor groep willen wij zijn?".

Dit anti-pestprotocol is een middel om de volgende doelstellingen te bereiken:

- de leerkrachten signaleren en onderkennen vroegtijdig pestgedrag
- het anti-pestprotocol vormt een plan van aanpak ten aanzien van:
 - het voorkomen van pestgedrag
 - het tijdig signaleren van pestgedrag
 - het aanpakken van pestgedrag

Samenwerking tussen kind, ouders en school is een basisvoorwaarde om pestgedrag te voorkomen en op te lossen. De kinderen, ouders en het team onderschrijven dit beleid met haar doelstellingen. De MR heeft dan ook ingestemd met dit anti-pestprotocol. Hierdoor wordt het bespreekbaar en wordt er een positieve en effectieve bijdrage geleverd aan het voorkomen en bestrijden van pestgedrag.

Wat wij onder pesten verstaan:

Een duidelijk overzicht van de kenmerken van PLAGEN en PESTEN en de gevolgen van dit gedrag vormen een basis voor het signaleren van pestgedrag.

Het verschil tussen pesten en plagen:

plagen	pesten
Is onschuldig en gebeurt spontaan en met humor.	Gebeurt berekend. Men weet meestal vooral wie, hoe en wanneer men gaat pesten. Iemand wordt bewust gekwetst of gekleineerd.
Is van korte duur en is tijdelijk.	Gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig. Het stopt niet vanzelf.
Speelt zich af tussen twee "gelijken".	Is een ongelijke strijd. De gevoelens van onmacht van het gepeste kind staan tegenover de machtsgevoelens van de pester.
Is meestal te verdragen of zelfs leuk, maar kan ook kwetsend of agressief zijn.	Kent geen positieve bedoelingen maar doet pijn.
Is meestal een tegen een.	Wordt gedaan in een groep, pester en meelopers tegenover een geïsoleerd slachtoffer.
Ligt niet vast. De partijen wisselen keer op keer.	Gebeurt meer in een vast structuur. De pesters zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers.

De gevolgen van plagen	De gevolgen van pesten
Op het moment dat het gebeurt is het niet leuk maar de pijn gaat snel over.	Wanneer het pesten langer aanhoudt, kunnen de gevolgen, zowel lichamelijk als psychisch, heel pijnlijk en complex zijn. Dit kan grote impact hebben op het leven van de gepeste.
De vroegere relatie is snel hersteld. Ruzies en conflicten worden snel opgelost.	Het is niet gemakkelijk om tot acceptabele relaties te komen. Het herstel verloopt moeizaam.
Je blijft opgenomen in de groep.	Het gepeste kind raakt in een isolement en voelt zich eenzaam. Aan de basisbehoefte om bij de groep te horen wordt niet voldaan.
De groep lijdt er niet onder.	De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat. Iedereen is wantrouwig. Hierdoor is er weinig openheid, spontaniteit en contact met elkaar. Er zijn weinig of geen echte vrienden binnen de groep.

Digitaal pesten:

Kinderen maken erg veel gebruik van internet en hebben meestal een mobiele telefoon. Een groot deel van hun leven speelt zich online af. Dit betekent dat naast 'gewoon' pesten ook digitaal pesten of cyberpesten kan voorkomen. Dit is het pesten of misbruiken via internet en mobiele telefoon. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de pestende leerling gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen op steeds jongere leeftijd er mee in aanraking.

Leerkrachten moeten pesten kunnen signaleren.

Aandachtspunten hiervoor zijn:

- Actief luisteren naar kinderen, voeren van kind-gesprekken.
- Actief luisteren naar ouders.
- Actief luisteren naar collega's.
- Aandacht voor kindergedrag op het schoolplein, in de groep en tijdens het verlaten en binnenkomen van de groep.
- 'Zien!', zowel algemene als specifieke vragenlijsten.
- Gesignaleerd pestgedrag wordt altijd vastgelegd in Parnassys.
- Praten met collega's over surveillance waarnemingen.

Pesten wordt als een probleem beschouwd.

Er komen signalen van ouders, leerlingen of leerkrachten over het feit dat kinderen het slachtoffer of dader zijn van pesterijen.

Sociale veiligheid: rollen in het anti-pestbeleid

Het is de verantwoordelijkheid van school om een veilige leer- en leefomgeving voor zowel leerlingen, ouders als teamleden te hebben en te houden. Pesten past niet in zo'n veilige leer- en leefomgeving. Leerlingen en hun ouders die te maken krijgen met pesten, kunnen met hun verhaal op diverse plekken terecht op school. Ze kunnen erop vertrouwen dat het pestprobleem wordt aangepakt. We zetten als school in op het voorkomen van pesten door te werken aan sociale vaardigheden en groepsvormende activiteiten. Mocht er toch pestgedrag ontstaan, dan spannen we ons tot het uiterste in om het pesten tegen te gaan en te laten stoppen. In bijlage 4 staan de actiepunten die wij als school toepassen als we pestgedrag gesignaleerd hebben.

Bijlage 1: Rollen in het anti-pestbeleid

De wet Veiligheid op school verplicht ons als school om in het kader van anti-pestbeleid de volgende taken zijn vastgelegd:

- Het coördineren van het beleid in het kader van het tegengaan van pesten.
- Het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten.

We zijn als school vrij in de wijze waarop we invulling geven aan deze taken. We hebben er voor gekozen om het coördineren van het beleid in dit kader onder te brengen bij de coördinator veiligheidsbeleid van het scholencluster bs Maria – bs Maria ter Heide. Daarnaast hebben we voor beide scholen een collega als 'aanspreekpunt pesten' benoemd. Naast deze twee verplichte taken spelen zowel de groepsleerkrachten als de IB-er een belangrijke rol in het anti-pestbeleid.

Om het pesten op een goede wijze te voorkomen of op een efficiënte wijze te laten stoppen, is het van belang dat de verschillende betrokken collega's weten wat er van hen wordt verwacht. Hieronder volgt een omschrijving van de verschillende rollen met taken en verantwoordelijkheden.

1. De groepsleerkracht

Signaleerfunctie.

Eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders.

Spin in het web als het gaat om 'de aanpak'; eerste uitvoerder van plannen van aanpak.

2. Aanspreekpunt pesten

Het eerste aanspreekpunt is de eigen leerkracht. Deze overlegt met het aanspreekpunt pesten over de te nemen stappen.

Het aanspreekpunt pesten houdt overzicht of alle stappen genomen worden.

Samen brengen ze de situatie in kaart en de mogelijke acties gericht op het oplossen van de pestsituatie.

Het aanspreekpunt pesten zorgt dat de IB-er en de directie op de hoogte is.

Daarbij verwijst en begeleidt het aanspreekpunt pesten naar andere medewerkers binnen of buiten de school. Een aanspreekpunt pesten is laagdrempelig en daarom bij voorkeur een bekend gezicht in de school.

3. Intern begeleider

Verantwoordelijke voor zorg en ondersteuning

Vraagbaak leerkrachten

Connectie met O2 team Verdi en externe deskundige

Inhoudelijke kennis

4. Coördinator veiligheidsbeleid (coördinatie beleid tegengaan van pesten)

1. De coördinator anti-pestbeleid geeft beleidsadviezen naar aanleiding van de afhandeling van klachten, altijd met een preventieve werking.

2. De coördinator anti-pestbeleid fungeert als klankbord voor collega's die vragen hebben over pesten en de aanpak ervan.

Om dit te doen heeft een coördinator anti-pestbeleid zicht op de beleving van veiligheid van leerlingen, op klachten en incidenten binnen de school en op mogelijke veiligheidsrisico's. Deskundigheid en kennis op het gebied van pesten is nodig om schoolintern te fungeren als klankbord.

Bijlage 2 : Voorbeeldtaken aanspreekpunt pesten

Opvang leerling/ouder en in kaart brengen van de peestsituatie:

- Eventueel opvangen van de leerling/ouder die te maken heeft met pestgedrag.
- Luisteren naar wat de leerling/ouder te vertellen heeft.
- De peestsituatie in kaart brengen samen met de groepsleerkracht.
- Vragen wat de leerling/ouder/leerkracht al gedaan heeft.
- Duidelijk maken wat de rol van het 'aanspreekpunt pesten' is.
- IB-er en directeur op de hoogte houden.

Zoeken naar en begeleiden bij oplossingen:

- Vragen hoe de gewenste situatie eruitziet.
- Uitleg geven over hoe op school een pestprobleem wordt aangepakt.
- In kaart brengen hoe de gewenste situatie bereikt kan worden.
- Acties ondernemen om het pestprobleem op te lossen.
- Schriftelijk vastleggen van ondernomen acties en gemaakte afspraken met betrokkenen.

Nazorg

- Checken of de afspraken zijn nagekomen en het pesten is gestopt.

Verwijzen:

- Wijst op de mogelijkheid een klacht in te dienen bij de klachtencommissie als het pestprobleem niet naar tevredenheid van de leerling/ouder is afgehandeld door de directie en/of het bestuur.

Bijlage 3: Voorbeeldtaken coördineren anti-pestbeleid

(Mede)verantwoordelijkheid voor schoolveiligheidsbeleid

- Zorgen dat schoolveiligheid (en specifiek pesten) regelmatig op de agenda staat.
- Zorgen voor de ontwikkeling van schoolregels en afspraken (over pesten)
- Zorgen dat schoolregels leven binnen de school.
- Zorgen dat er op school een anti-pestprotocol is.
- Zorgen dat er een sanctiebeleid is.
- Zorgen dat preventieve maatregelen worden genomen om de veiligheid op school vergroten.

Klankbord voor leerlingen, ouders en onderwijspersoneel:

- Zorgen dat schoolregels en afspraken over pesten, het anti-pestprotocol en het sanctiebeleid bij iedereen bekend is.
- Zorgen dat leerlingen en ouders weten wie het aanspreekpunt bij pesten is op school en wie het anti-pestbeleid coördineert.
- Zorgen dat leraren weten hoe te handelen in een peestsituatie.
- Zorgen dat er actuele kennis is bij iedereen in het team over pesten en groepsprocessen.
- Informeren en adviseren over het inzetten en gebruik van anti-pestprogramma's en lessen over pesten.

Zicht hebben op de beleving van veiligheid, incidenten en mogelijke risico's:

- Zorgen dat (pest)incidenten geregistreerd worden.
- Zorgen dat de verplichte monitoring van de veiligheidsbeleving van leerlingen wordt uitgevoerd.
- Op de hoogte zijn van meldingen en incidenten die bij het aanspreekpunt pesten binnenkomen.
- In kaart brengen van risico's en onveiligheid aan de hand van incidenten en monitoring.
- Preventieve maatregelen voeren naar aanleiding van onveilige situaties en pestincidenten.

(bron: www.schoolveiligheid.nl)

Bijlage 4:

Actiepunten bij pesten:

Als er vermoeden is van pestgedrag neemt de groepsleerkracht het voortouw om samen met de IB-er en het aanspreekpunt pesten te overleggen over hoe de volgende actiepunten concreet uitgevoerd worden. De leerkracht houdt de IB-er tijdens alle stappen op de hoogte. Het aanspreekpunt pesten brengt de directeur op de hoogte.

Actiepunt 1

Indien de school het signaal krijgt dat een kind slachtoffer is van een of meerdere pesterijen, zal de groepsleerkracht direct contact opnemen met de ouders/verzorgers van zowel het gepeste kind als van de pester. Hierbij zal het uitwisselen van ervaringen en signalen centraal staan. Er wordt geïnformeerd naar de thuissituatie. De ouders/verzorgers worden geïnformeerd over de zichtbare signalen op school.

Actiepunt 2

De groepsleerkracht voert eerst een gesprek met zowel de gepeste leerling als met de pester.

De groepsleerkracht voert een gesprek met de pester en de gepeste samen.

Er wordt een aantekening gemaakt in Parnassys van het gesprek, samen met de gemaakte afspraken.

Actiepunt 3

De groepsleerkracht voert nadere observaties en/of onderzoeken uit, om het pestgedrag in beeld te krijgen. De groepsleerkracht bestudeert de vragenlijsten van 'Zien!'. Er wordt eventueel een sociogram van de groep gemaakt.

Actiepunt 4

De groepsleerkracht voert gesprekken met ouders van het gepeste kind en met de ouders van de pester (en kind samen) om te komen tot afstemming in de begeleiding van de leerling. Afspraken, effect en proces, vastleggen in Parnassys.

Actiepunt 5

De groepsleerkracht voert interventies voortgekomen uit het onderzoek uit. (gesprekken, lessen, projecten, Van Harte Samen etc.)

Actiepunt 6

Gewenst resultaat

Voorafgaande actiepunten hebben het gewenste resultaat opgebracht. Er zijn gedragsafspraken gemaakt waar goed mee wordt omgegaan. We ronden het proces af. Groepsleerkracht en aanspreekpunt pesten houden in de gaten dat de afspraken goed opgevolgd worden.

Niet gewenst resultaat

Voorgaande actiepunten en interventies leiden niet tot het gewenste resultaat. De groepsleerkracht voert gesprekken met de pesters afzonderlijk en probeert te komen tot gedragsafspraken. De IB-er kan hierbij ondersteuning bieden. Ouders van pesters worden altijd op de hoogte gebracht. Er kunnen ook gesprekken plaatsvinden met ouders en pesters samen. Deze gesprekken worden vastgelegd in Parnassys.

Actiepunt 7

Leiden de actiepunten 1 t/m 6 niet tot het gewenste resultaat dan volgt er een persoonlijk gesprek tussen directie, ouders en betrokken leerkracht. Hierbij kun je denken aan:

- Pestgedrag of oproepen hiervan
- Consequenties (korte/lange termijn)
- Verplichtingen t.a.v. afspraken
- Eventuele externe hulp

In samenwerking en in overleg met de IB-er en ouders, afgestemd op het individuele kind zal er eveneens aandacht worden besteed aan:

- Zelfvertrouwen
- Weerbaarheid

Als betrokkenen hieraan geen medewerking willen verlenen en de problematiek op school niet meer te handelen is, wordt dit door de directeur gemeld bij de bestuurder van Verdi.

In overleg worden passende maatregelen genomen.